

Брюссель, 12.06.2015

Довідкова інформація про міжнародну діяльність Фондації «Відкритий Діалог» із захисту прав людини в 2013 - 2015 рр., координовану бюро Фондації в Брюсселі

Фондація «Відкритий Діалог» – неурядова позапартійна організація, заснована в Польщі у 2009 р. Статутні цілі Фондації – просування, підтримка та захист прав людини і демократії в пострадянських державах. Фондація реалізує свої цілі організовуючи двосторонні та багатосторонні зустрічі, семінари, конференції (супутні заходи, інтерв'ю, обміни думками), спостережні місії, демонстрації, акції та ін., що стосуються ситуації з правами людини в регіоні, приділяючи особливу увагу трьом найбільшим країнам: Казахстану, Україні та Росії.

У зв'язку з цією діяльністю, Фондація готує доповіді і поширює їх серед інститутів ЄС, Ради Європи, ОБСЄ, ООН та інших міжнародних організацій, міністерств закордонних справ і парламентів, ЗМІ, аналітичних центрів та організацій громадянського суспільства (ОГС). Фондація співпрацює переважно з політиками, службовцями урядової адміністрації різних країн, дипломатами, журналістами, громадськими діячами, науковцями та студентами, організовуючи для них зустрічі з політичною опозицією, громадськими діячами, незалежними журналістами та експертами з країн, які є основним предметом її зацікавленості.

Фондація працює у Варшаві, Києві та Брюсселі. Зареєстрована згідно з польським законодавством 09.12.2009, а згідно з українським – 27.08.2014. Представники Фондації відстежують і беруть участь у найважливіших сесіях і зустрічах міжнародних організацій та інституцій у Страсбурзі (Парламентська асамблея Ради Європи), Відні (Парламентська асамблея Організації з безпеки і співробітництва в Європі) та Женеві (ООН).

Офіс Фондації в Брюсселі постійно відстежує і проводить інформаційну кампанію для інститутів ЄС (Європарламенту, ЄК, Ради і ЄСЗС), а також для низки держав-членів ЄС, зокрема, Італії та Франції. Поточна робота полягає в розвитку і постійному розширенні мережі контактів окремих осіб – ключових функціонерів та депутатів, а також неурядових суб'єктів, що займаються просуванням прав людини та демократії в пострадянських країнах. Фондація передає актуальну інформацію цим зацікавленим особам під час безпосередніх зустрічей або за допомогою доповідей і аналітичних оглядів, що є результатом роботи наших груп, і надає їм, у разі необхідності, фактичну та інформаційну підтримку ще до розробки проектів резолюцій, письмових запитів, звернень, заяв та інших подібних документів. Ми дбаємо про те, щоб питання прав людини обговорювалися в дискусіях, присвячених двостороннім і багатостороннім відносинам між ЄС, державами-членами та країнами, що перебувають в центрі уваги Фондації. Ми тісно співпрацюємо з нашими адресатами, звертаючи їхню увагу на індивідуальні випадки політичних і громадських діячів, які потрапляють під пильну увагу в зв'язку з їхньою діяльністю на користь демократії та прав людини, щоб можна було порушувати питання про долю цих осіб під час зустрічей та бесід з відповідною владою у країнах, якими переважно займається Фондація.

У цьому документі перераховані найважливіші та найбільш значущі міжнародні дії (далеко не всі), вжиті Фондацією у 2013-2015 роках, починаючи з найбільш актуальних – на межі 2014 і 2015 років, які представлені більш докладно. Діяльність в період 2013-2014 років описана більш стисло, щоб дати уявлення про масштаб проведеної роботи та її результати, не зупиняючись на конкретних подіях.

Кінець 2014 - початок 2015 рр.

Європейський союз:

06.05.2015 – Брюссель

З нагоди обміну думками про ситуацію з правами людини в Центральній Азії на засіданні підкомісії Європарламенту з прав людини (DROI), Фундація «Відкритий Діалог» сприяла участі в засіданні окремих доповідачів і організувала додаткові зустрічі (з депутатами Європейського парламенту, постійними представництвами держав-членів ЄС та ЄСЗС) для групи експертів з питань Центральної Азії: Євгена Жовтіса, директора Казахстанського міжнародного бюро з прав людини і дотримання законності, Надії Атаєвої, керівника Асоціації «Права людини в Центральній Азії», що діє у Франції, біженки (обидва доповідача виступили на засіданні DROI), та Муратбека Кетебаєва, члена казахстанської політичної опозиції, активного політичного та економічного коментатора подій в Казахстані, біженця.

Гості мали можливість поділитися своїм безпосереднім досвідом, передати інформацію з перших вуст щодо актуальної ситуації з правами людини і основними правами в Казахстані та Узбекистані.

Результати:

В результаті цих зустрічей, а також завдяки присутності гостей під час обміну думками на форумі DROI, група депутатів Європарламенту з підкомісії DROI та Делегації з парламентського співробітництва ЄС-Центральна Азія (DCAS) зобов'язалася направити листи урядам держав Центральної Азії з висловленням стурбованості озвученими випадками порушень прав людини і арештів за політичними мотивами. Крім того, окремі депутати Європарламенту направили письмові запити та звернення щодо політичних ув'язнених в Казахстані та переслідування казахстанських дисидентів за кордоном Верховному представнику/Заступнику голови Федеріці Могеріні, а також окремим державам-членам ЄС, яких торкаються ці питання (в даному випадку Франції, у зв'язку зі справою Мухтара Аблязова).

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

27-28.04.2015 – Страсбург

Фундація «Відкритий Діалог» організувала цикл зустрічей між депутатами українського парламенту, зокрема, Віталієм Купрієм, заступником голови комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, і депутатами Європарламенту, які активно беруть участь у наданні підтримки Україні. Ці зустрічі були присвячені процесу реформ в Україні.

Мета:

Ці зустрічі відбулися в рамках інформаційної кампанії Фондації «Відкритий Діалог», їх метою було надання можливості молодим депутатам українського парламенту, які активно підтримують розвиток реформ, встановити контакти з євродепутатами та відповідними зацікавленими у співпраці зарубіжними суб'єктами, що має сприяти подальшому двосторонньому обміну інформацією та професійним досвідом.

Дивитися фото [ТУТ](#).

24.03.2015 – Брюссель

Фундація «Відкритий Діалог» спільно з фондом Конрада Аденауера організувала круглий стіл, присвячений протидії корупції в Україні, – за участю експертів з даного питання з громадських організацій (NGO): Олександри Дрік з українського Громадського люстраційного комітету та Бартоша Крамека, Голови Правління Фондації «Відкритий Діалог», а також депутатів українського парламенту з різних політичних груп. Фондація організувала також низку зустрічей між українськими та європейськими депутатами, в тому числі – з Ришардом Чарнецьким, заступником голови Європейського парламенту.

Мета:

Цей захід й інші зустрічі відбулися в рамках інформаційної кампанії, яку веде Фондація «Відкритий Діалог»; їх метою було надання можливості молодим українським активістам і новим депутатам українського парламенту, які активно підтримують розвиток реформ, встановити контакти з євродепутатами та відповідними зацікавленими у співпраці зарубіжними суб'єктами, що має сприяти подальшому двосторонньому обміну інформацією та професійним досвідом. Це також має сприяти проведенню актуальних дискусій про події в Україні, які можуть принести цій країні конкретні результати, одночасно надаючи учасникам можливість отримання знань про те, яким чином краще співпрацювати з партнерами на міжнародному рівні і як діяти безпосередньо на благо своєї справи.

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

08.12.2014 – Брюссель

Фундація «Відкритий Діалог» взяла участь у конференції, присвяченій зловживанням системою Інтерполу недемократичними державами та організованій Fair Trials International у Європейському парламенті. Учасники заслухали виступи експертів та безпосередніх жертв зловживань механізмами Інтерполу, в тому числі гостю Фондації – Алмою Шалабаєву, яка нині перебуває в Італії, маючи статус політичного біженця. Також Фондація «Відкритий Діалог» додатково організувала низку зустрічей між євродепутатами та нашими гостями – Алмою Шалабаєвою і Муратбеком Кетебаєвим, казахстанським дисидентом і політичним біженцем, що мешкає в Польщі.

Мета і результати:

Завдяки цим безпосереднім зустрічам євродепутати мали змогу зустрітися з активістами особисто і дізнатися їхні історії, результатом чого часто стає особиста участь і реакція на репресії щодо активістів або помсту за їх діяльність. Кетебаєв був затриманий в кінці грудня 2014 р. в Іспанії на підставі червоного повідомлення Інтерполу. Швидка реакція з боку євродепутатів, з якими він зустрічався на початку місяця і обговорював свій випадок і справи інших інакомислячих, викликала широку акцію підтримки у вигляді звернень, письмових запитів і безпосереднього втручання іспанської влади з метою з'ясування ситуації.

Держави-члени ЄС:

26-27.02.2015 – Берлін

Фундація «Відкритий Діалог» організувала зустріч, на якій в ході виступу депутата Франка Швабе в німецькому парламенті (Бундестазі) представила доповідь про зловживання недемократичними державами системою Інтерпол. У заході брали участь німецькі євродепутати з різних політичних партій, а також представники посольств держав-членів ЄС в Берліні.

Мета і результати:

Захід був організований в рамках кампанії, що проводиться Фундацією «Відкритий Діалог» з метою фундаментальної реформи Інтерполу, яка б забезпечила більш ефективний правовий захист від зловживань системою з політичних мотивів і сприяла б більшій прозорості. Фундація активно виступає за прийняття заходів щодо цього питання як на рівні ЄС, так і серед міжнародних організацій та окремих держав-членів ЄС. Досягнення конкретних результатів вимагає політичної волі і тиску на багатьох рівнях як з боку міжнародних суб'єктів, так і національних структур у державах-членах Інтерполу. Одним з помітних результатів цієї діяльності є зростаюча зацікавленість окремих євродепутатів, які звертаються до своєї влади з листами і запитам, що стосуються цього явища. Таке втручання може дати ефект у вигляді більшого тиску на системні зміни, а також підтримки окремих дисидентів, життю яких загрожує небезпека через зловживання механізмами Інтерполу з політичних мотивів.

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

17.02.2015 – Сарагоса

На запрошення Real e Ilustre Colegio de Abogados de Zaragoza (ReICAZ) у найстарішому іспанському центрі навчання юристів Фундація «Відкритий Діалог» організувала семінар під назвою «Ситуація з правами людини в Казахстані. Право на притулок», у якому взяли участь юристи, що представляють різні асоціації.

Мета і результати:

Метою семінару було висвітлення труднощів, з якими стикаються особи, які прагнуть отримати притулок, а також ті, хто його отримав, але в рідних країнах фігурують у списку осіб, що розшукуються Інтерполом. В Іспанії ЗМІ звернули увагу на проблему зловживання механізмами Інтерполу у зв'язку зі справами Олександра Павлова і Муратбека Кетебаєва – обидва були затримані на підставі червоного повідомлення. Семінар розширив розуміння цього питання серед іспанських юристів і представників публічної адміністрації.

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

09.10.2014 – Мадрид

Фундація «Відкритий Діалог» була співорганізатором конференції «Abusos de los mecanismos de Interpol: Hora de reformas?» (Зловживання механізмами Інтерполу. Час реформ?), яка відбулася в офісі Fundación Abogacía Española (фонду іспанської адвокатури) за участю видатних експертів. Виступали політичні дисиденти, члени міжнародного співтовариства (ОБСЄ), жертви практики зловживання механізмами Інтерполу та експерти Фундації «Відкритий Діалог».

Мета і результати:

Метою зустрічі було висвітлення випадків арештів політичних біженців в більш широкому контексті практики зловживання механізмами Інтерполу авторитарними державами. Результатом семінару, на якому зібралися захисники прав людини, судді, юристи та журналісти, стали численні публікації, а також декларації про співпрацю з ПАРЕ з розробки запропонованих іспанськими політиками рекомендацій до доповіді, що обґрунтовує реформу Інтерполу.

Дивитися загальну інформацію, фото та звіт у відеоматеріали [ТУТ](#).

Рада Європи:

26-28.01.2015 – Страсбург

Фундація «Відкритий Діалог» організувала супутній захід в рамках січневої сесії ПАРЕ під назвою «Політичні в'язні, територіальна анексія, підтримка тероризму – порушення Росією міжнародного права в українській кризі», в ході якого представила свою доповідь, присвячену цій темі. Вів захід член ПАРЕ, депутат з Голландії Пітер Омтзігт. Одним з гостей був Марк Фейгін, відомий російський юрист і захисник політичних в'язнів в Росії, в тому числі Надії Савченко та гурту Pussy Riots. Під час перебування в Страсбурзі Фундація «Відкритий Діалог» організувала також прес-конференцію та інтерв'ю для Фейгіна, щоб він міг представити справу свого клієнта – української льотчиці Савченко, депутата та делегата ПАРЕ, незаконно утримуваної в Росії. Також були організовані зустрічі з Анн Брассер, головою ПАРЕ, Нілом Муйжнієксом, комісаром Ради Європи з прав людини, а також окремими членами ПАРЕ.

Мета і результати:

Після цього супутнього заходу делегати ПАРЕ ознайомилися з повноваженнями російської делегації і підтримали санкції, згідно з якими призупинене її право голосу і право на представництво в основних органах ПАРЕ. Крім того, голова ПАРЕ інтенсифікувала свої зусилля на користь звільнення Савченко, включивши її справу до порядку денного на міжнародному рівні.

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

01.10.2014 – Страсбург

Фундація «Відкритий Діалог» і організація Fair Trials International спільно організували супутній захід, що стосувався зловживання механізмами Інтерполу з політичних мотивів (недемократичними державами) і необхідності застосування більш сильних правових гарантій. Вели захід п'ятеро членів ПАРЕ: Крістофер Штрассер, Пітер Омтзігт, Майліс Репс, Кіммо Сасі та Маріетта Пурбе-Лінден. Учасники заслухали виступи жертв зловживань системою Інтерполу: Алму Шалабаєву, дружину казахстанського дисидента Мухтара Аблязова, якого переслідує Казахстан, використовуючи червоне повідомлення Інтерполу, Білла Браудера, главу і генерального директора Hermitage Capital, лідера глобальної кампанії справедливості у справі Магнітського, включити якого до списку осіб, розшукуваних Інтерполом, Росія вимагала кілька разів.

Мета і результати:

Захід був організований в рамках кампанії, що проводиться Фундацією «Відкритий Діалог» з вимогою істотних реформ Інтерполу, які дозволили б посилити захист від зловживань системою з політичних мотивів і сприяли б більшій прозорості. Фундація в цьому напрямку діє активно як на рівні ЄС, так і міжнародних організацій та окремих держав-членів ЄС. Після цього супутнього заходу члени Бюро ПАРЕ ухвалили підтримати резолюцію ПАРЕ, яка закликає до розробки доповіді щодо цієї справи. Доповідь перебуває на стадії підготовки і завдяки їй Комісія з правових питань та прав людини ПАРЕ зможе заглибитися в цю проблему, зустрінеться безпосередньо з представниками Інтерполу і діяти на користь конкретних рекомендацій у сфері позитивних реформ системи.

Загальна інформація і фото представлені [ТУТ](#).

Організація зі співробітництва та безпеки в Європі:

18-20.02.2015 – Відень

Фундація «Відкритий Діалог» взяла участь у роботі зимової сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ (ПА ОБСЄ), яка була присвячена питанню «Прав людини серед мігрантів та біженців». Представники Фундації спільно з Іриною Петрушовою, казахстанською журналісткою газети «Республіка», і Артуром Трофімовим, казахстанським політичним біженцем, що знаходяться в Австрії, провели ряд зустрічей, зокрема з Ізабель Сантос, головою Комітету з демократії, прав

людини і гуманітарних питань Парламентської асамблеї ОБСЄ, і співробітником Бюро представника ОБСЄ з питань свободи ЗМІ.

Мета і результати:

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

ООН:

14-18.11.2014 – Женева

Представник Фундації «Відкритий Діалог» взяв участь у зустрічі, присвяченій передачі інформації експертами членам Комітету проти тортур ООН (КПТ) про ситуацію в Казахстані, – перед переглядом КПТ щодо до цієї країни.

Мета і результати:

Фундація «Відкритий Діалог» взяла участь у зустрічі, на якій підбивалися підсумки організованого КПТ в рамках реалізованого цим комітетом проекту, що стосується вжитих ООН дій з розширення загальної обізнаності держав-членів ООН про складну ситуацію захисників прав людини, активістів, незалежних ЗМІ та політичної опозиції в Казахстані. Дуже відчутним результатом цієї активної участі у зустрічі був огляд поточної ситуації, виконаний членами КПТ, які навели конкретні випадки та інформацію, на яку звернули їхню увагу представники неурядових організацій, в тому числі Фундації «Відкритий Діалог», присутні на зустрічі експертів. Така діяльність є невід’ємною частиною діяльності Фундації, мета якої – турбота про те, щоб міжнародна громадськість належним чином оцінила і розглянула недоліки в галузі дотримання прав людини в Казахстані, що в підсумку може допомогти у звільненні окремих політичних в’язнів (як це сталося у випадку Рози Тулетаєвої, лідера руху страйкуючих нафтовиків, затриманих і засуджених після трагічних подій в Жанаозені в грудні 2011 року, – жертви тортур, яка була звільнена).

28-29.10.2014 – Женева

Фундація «Відкритий Діалог» спільно з «Репортерами без кордонів» та АСАТ організувала супутній захід з нагоди сесії Універсального періодичного огляду (УПО), під час якого було розглянуто ситуацію в Казахстані. У ході зустрічі учасники зосередилися на проблемах, що виникають через системні порушення прав людини в Казахстані, у ній взяли участь численні представники постійних представництв держав-членів ООН у Женеві, неурядових організацій та журналісти.

Мета і результати:

Метою заходу було звернення уваги держав-членів ООН на проблему системних і постійних порушень прав людини в Казахстані при реалізації процесу УПО, в рамках якого держави-члени

мають можливість запропонувати рекомендації аналізованому державі-члену. Конкретним результатом стала підготовка списку значущих і важливих рекомендацій, частина з яких стосувалася індивідуальних випадків, представлених великою групою держав-членів ООН. Така діяльність також чинить додатковий міжнародний тиск політичного і дипломатичного характеру на владу недемократичних держав, сприяючи тим самим позитивним змінам.

01-03.09.2014 – Женева

Представники Фундації «Відкритий Діалог» взяли участь у глобальних консультаціях робочої групи ООН з авторитарним затримань (WGAD), під час яких обговорювалося право на оскарження в суді незаконного затримання. У ході даних консультацій міжнародні неурядові організації, як і держави-члени, мали можливість представити свої рекомендації, що стосуються підготовки доповіді. Рекомендації та зобов'язання Фундації «Відкритий Діалог» були враховані в роботі WGAD над остаточною версією доповіді. Під час перебування в Женеві представники Фундації «Відкритий Діалог» зустрілися також з представниками постійних представництв низки держав-членів ООН з метою обговорення процесу УПО щодо Казахстану, запланованого на жовтень 2014 р.

Мета і результати:

Метою візиту в Женеву була активна участь у глобальних консультаціях, присвячених тому, щоб голос громадянського суспільства був почутий під час обговорення такого важливого питання. Безпосередні зустрічі з постійними представництвами держав-членів ООН дозволили Фундації «Відкритий Діалог» представити рекомендації щодо процесу УПО по Казахстану, надати конкретну і детальну інформацію про основні порушення прав людини, питань, що викликають заклопотаність щодо УПО, а також постулювання широкої підтримки держав-членів. Завдяки цим зустрічам багато держав-членів врахували нашу інформацію при підготовці своїх рекомендацій щодо Казахстану в процесі УПО. Такі зустрічі є корисним інструментом для надання міжнародного дипломатичного тиску на країни, які не дотримуються права людини, але для яких важливий міжнародний імідж, як у випадку Казахстану.

Загальна інформація та фото представлені [ТУТ](#).

Стислий огляд міжнародної діяльності на захист прав людини, що проводиться Фундацією «Відкритий Діалог» у 2013 році і першій половині 2014 р.

У період між 2013 роком і першою половиною 2014 року Фундація «Відкритий Діалог» організувала низку візитів до міжнародних організацій та інститутів, а також парламентів держав-членів ЄС, запрошуючи представників політичної опозиції, активістів, захисників прав людини, представників неурядових організацій, незалежних ЗМІ та юристів з Казахстану, України та Росії. Фундація «Відкритий Діалог» організувала зокрема:

- 12 поїздок в Брюссель на зустрічі та конференції в Європейському парламенті, Європейській комісії та Європейській службі зовнішньополітичної діяльності, а також на заходи, організовані у співпраці з іншими неурядовими організаціями в рамках роботи, що проводиться ЄС;

Гості Фундації «Відкритий Діалог» зустрілися з деякими з найбільш значущих політиків і представників ЄС в Брюсселі, в тому числі, з головою Комісії із зовнішньої політики (AFET), головою підкомісії DROI, головою делегації DCAS, головою делегації D-UA (ЄС-Україна), багатьма євродепутатами – авторами відповідних доповідей і резолюцій, тіньовими доповідачами, керівниками відповідних географічних і тематичних відділів (наприклад, з прав людини) в рамках ЄСЗС та ЄК, службовцями географічного та тематичного профілів з різних постійних представництв держав-членів у Брюсселі та багатьма іншими. Дуже часто гостей Фундації «Відкритий Діалог» запрошували виступити в ході засідань DROI та обміну думками в Європейському парламенті чи в ході конференцій, організованих в Європарламенті.

- 9 візитів в Рим з метою проведення зустрічей з депутатами, представниками Міністерства закордонних справ, неурядовими організаціями та ЗМІ; особливо інтенсивна кампанія була проведена у випадку, який мав місце в Італії, коли дружина казахстанського дисидента Мухтара Аблязова Алма Шалабаєва та її 6-річна донька Алуа Аблязова були незаконно депортовані з Італії та передані Казахстану;

Фундація «Відкритий Діалог» організувала численні слухання та заходи в італійському парламенті для депутатів і сенаторів, а також поза парламентом, відкриті для слухачів, як і безпосередні зустрічі з ключовими політиками та організаціями Італії, в ході яких запрошені гості з України, Казахстану і Росії передавали інформацію з перших вуст про свої особисті та інші випадки. Фундація організувала експертні заходи за участю місцевих та міжнародних експертів, присвячені питанню зловживання механізмами Інтерполу недемократичними державами.

- 9 поїздок в Париж на зустрічі з депутатами, представниками Міністерства закордонних справ, неурядових організацій та ЗМІ; особливо інтенсивна кампанія була проведена відносно випадку, який мав місце у Франції – справи Мухтара Аблязова, казахстанського дисидента, який перебуває у в'язниці у Франції та якому загрожує екстрадиція до Росії або України, та Зінаїди Мухортової, казахстанської юристки, котра неодноразово зазнавала примусового психіатричного лікування в Казахстані за антикорупційну діяльність, а також плановану поставку кораблів «Містраль» і російської агресії в Україні;

Фундація «Відкритий Діалог» організувала численні брифінги та зустрічі з французькими ЗМІ як для Президента Фундації, так і для наших гостей з Казахстану, України та Росії. Систематично проводилися зустрічі з депутатами, сенаторами та іншими неурядовими організаціями. Фундація «Відкритий Діалог» була співорганізатором численних прес-конференцій, присвячених питанням, пов'язаним з обмеженням і порушенням прав людини в країнах, які є предметом уваги, заходів, що стосуються зловживання механізмами Інтерполу недемократичними державами, – усе за участю гостей з ЄС і згаданих країн, тобто України, Казахстану і Росії.

- 8 поїздок в Страсбург на зустрічі з євродепутатами з нагоди пленарного засідання Європейського парламенту або з членами Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) в ході частини сесії і конференцій/супутніх заходів;

Ці візити сприяли підвищенню рейтингу Фундації «Відкритий Діалог» як експертної організації, що займається питаннями, пов'язаними з правами людини в Казахстані, Україні та Росії, а також безпосередньо вплинули на резолюцію, запропоновану депутатом Пітером Омтзігтом, в якій він заявив про необхідність підготовки ПАРЕ доповіді про зловживання механізмами Інтерполу авторитарними державами і вказав на необхідність використання більш сильних правових гарантій. Завдяки інформаційній кампанії Фундації «Відкритий Діалог», ця резолюція отримала широку підтримку і була прийнята, що в свою чергу призвело до розробки предметної доповіді, який зараз перебуває на етапі підготовки.

- 4 поїздки до Чеської Республіки у зв'язку з кампанією на підтримку Тетяни Параскевич – жертви зловживання системою Інтерполу недемократичними державами (Росією та Україною), які вимагали її екстрадиції за політичними мотивами. В рамках цих візитів відбулася зустріч з Параскевич у в'язниці за місцем ув'язнення, а також зустрічі з представниками влади, дипломатами, журналістами, неурядовими організаціями, членами сім'ї ув'язненої та прес-конференція;

Ці візити сприяли тому, що справа Параскевич набула широкого розголосу, з цього питання була опублікована низка матеріалів, крім того, посилилася позиція Фундації «Відкритий Діалог» як експертної неурядової організації з питань екстрадиції та прав людини в Казахстані, Україні та Росії.

- 11 поїздок в Мадрид на зустрічі з депутатами, дипломатами, юристами, журналістами, неурядовими організаціями в рамках вуличної кампанії зі звільнення Олександра Павлова, казахстанського опозиціонера і співробітника незалежних ЗМІ, екстрадиції якого вимагав Казахстан. Представники Фундації «Відкритий Діалог» прибули до Іспанії також на запрошення іспанських організацій (Fundación Internacional Baltasar Garzón) і юристів, щоб взяти участь у конференціях, присвячених питанням прав людини, організовуючи одночасно інформаційні зустрічі з місцевими партнерами («Репортери без кордонів»), а також поділитися знаннями щодо судової системи в Казахстані у зв'язку з поточними судовими процесами;

Фундація «Відкритий Діалог» встановила регулярні контакти з іспанськими депутатами і важливими партнерами у сфері прав людини (Amnesty International Spain, Fundación Abogacía Española). Завдяки старанням Фундації, партнери змогли ознайомитися з багатьма особами з кола казахстанських дисидентів, захисників прав людини, журналістів та інших експертів. Діяльність Фундації сприяла розширенню розуміння суспільством питань, що стосуються прав людини в Центральній Азії, а також критиці деяких аспектів іспанської економічної дипломатії.

- 3 поїздки в Лондон на зустрічі з депутатами, неурядовими організаціями та ЗМІ, а також на заходи, співорганізатором яких виступала Фундація «Відкритий Діалог». Фундація виступила співорганізатором заходу в британському парламенті, присвяченому питанням зловживання механізмами Інтерполу недемократичними державами, а також організувала цикл зустрічей з місцевими організаціями та політиками з метою обговорення питання порушення прав людини і корупції в країнах, що є предметом уваги.

Фундація «Відкритий Діалог» співпрацює з місцевими неурядовими організаціями, такими, як Fair Trials International, Hermitage Capital і Біллом Браудером, результатом чого є продовження спільної діяльності, що ведеться не тільки у Великобританії, але і в широкому міжнародному масштабі;

- 3 поїздки в Женеву на зустрічі з постійними представництвами держав-членів ООН, а також організація супутніх заходів в ході сесії Ради ООН з прав людини. Фундація «Відкритий Діалог» організувала цикл зустрічей з рядом постійних представництв держав-членів ООН, переважно держав-членів ЄС, США та Канади з метою обговорення та передачі інформації з перших вуст про ситуацію і приводи для занепокоєння щодо прав людини, а також індивідуальних випадках;

Ці зустрічі, як і супутні заходи, організовані в ООН, є винятковим приводом для того, щоб звернутися безпосередньо до широкої групи держав-членів, які в подальшому можуть передати цю інформацію далі – у свої Міністерства закордонних справ, вибудовуючи тим самим свою політику щодо країн, які є предметом зацікавленості, і володіючи водночас широким розумінням ситуації в даній країні.

- 1 поїздка в Гаагу на зустріч із зацікавленими особами, депутатами та неурядовими організаціями для обговорення можливої співпраці та подання робіт Фундації «Відкритий Діалог» з питань, що стосуються порушень прав людини в країнах, які є предметом уваги, просування розвитку демократії та верховенства права в пострадянському регіоні;

Результати:

В результаті безпосередніх зустрічей з політиками, євродепутати, депутати і сенатори національних парламентів написали десятки листів з підтримкою, – як стосовно загальної ситуації з правами людини в країнах, які є предметом зацікавленості, так і щодо індивідуальних випадків (наприклад, Володимира Козлова, казахстанського опозиціонера, який нині перебуває у в'язниці; Рози Тулетаєвої, казахстанського лідера руху нафтовиків, яка була затримана і зазнала тортур після трагічних подій в Жанаозені; Вадима Курамшина, казахстанського захисника прав людини і юриста, який перебуває у в'язниці; Зінаїди Мухортової, казахстанської юристки, яку систематично змушують до насильницького психіатричного лікування за антикорупційну діяльність; Надії Савченко, української льотчиці, незаконно утримуваної в Росії; Олега Сенцова, українського кінорежисера з Криму, незаконного вивезеного і утримуваного в Росії, та багатьох інших).

Крім того, письмові запити, спрямовані до національних урядів, Європейської комісії/Європейської служби зовнішньополітичної діяльності з вимогою надати роз'яснення та додаткову інформацію викликають найбільш серйозне занепокоєння випадків порушень прав людини (наприклад, письмовий запит щодо порушень прав людини в Казахстані, спрямований італійському Міністерству закордонних справ, численні письмові запити євродепутатів до Європейської служби зовнішньополітичної діяльності та Верховному представнику/Заступнику голови Кетрін Ештон, Федеріці Могеріні, письмові запити, направлені урядам щодо конкретних випадків Олександра Павлова і Мухтара Аблязова – в Іспанії та Франції відповідно). Ці втручання забезпечували додатковий політичний тиск на держави-члени ЄС з тим, щоб вони звернули увагу на порушення прав людини та обмеження демократії в країнах, з якими ведуть діалог, часто значною мірою спрямований на економічну співпрацю. У тривалій перспективі це може призвести до позитивних змін у внутрішній політиці недемократичних держав, які звертають увагу на своє сприйняття за кордоном, і, можливо, дозволить отримати більші політичні свободи, що сприятимуть підтримці позитивних відносин з партнерськими країнами.

Завдяки організації безпосередніх зустрічей, важлива для ключових питань і проблемних областей інформація була врахована у низці резолюцій, прийнятих національними парламентами і резолюцій Європейського парламенту щодо країн, які є предметом зацікавленості. Прикладом є прийняття Європейським парламентом резолюції з питання критичної ситуації з правами людини в Казахстані після трагічних подій в Жанаозені в грудні 2011 р., рекомендації з питань переговорів про розширену угоду про співпрацю і партнерство між ЄС і Казахстаном, а також термінової резолюції щодо справи Савченко та багатьох інших.

Крім того, безпосередні зустрічі з представниками Європейської служби зовнішньополітичної діяльності забезпечили можливість відвертого обміну думками та передачі інформації відповідним службовцям за усіма ключовими факторами, що відносяться до подій у цих країнах. Це допомогло у багатьох випадках здійснити безпосереднє втручання делегатів ЄС у відповідних країнах, представники яких в результаті цих зустрічей та отриманої інформації вимагали роз'яснень від місцевої влади або можливості зустрітися з політичними в'язнями, і уважно відстежували процеси та події за цими справами, висловлюючи свою безпосередню стурбованість і зацікавленість.

Все це в багатьох випадках призвело до звільнення окремих осіб (Ігоря Вінявського, колишнього головного редактора незалежної казахстанської газети «Взгляд», а також Рози Тулетаєвої), деякого поліпшення тюремних умов (Курамшина та Козлова), організації спостережних місій на судових процесах в Казахстані (процес Козлова), Росії (процес Савченко) або міжнародних місій до Казахстану з метою підтвердження фактів (у співпраці з польською Адвокатською Радою).

Ще одним відчутним результатом організованих заходів, зустрічей і подальшого політичного втручання стало надання політичного притулку, статусу біженця або іншого роду міжнародного захисту декільком дисидентам: Олександрові Павлову в Іспанії, Муратбеку Кетебаєву в Іспанії та Польщі, Тетяні Параскевич у Чеській Республіці, Алмі Шалабаєвій в Італії.

Ключові гості Фундації «Відкритий Діалог» протягом останніх років:

- Євген Жовтіс (директор Казахстанського міжнародного бюро з прав людини і дотримання законності),
- Ірина Петрушова (казахстанська журналістка з газети «Республіка»),
- Болат Атабаєв (казахстанський театральний режисер, дисидент і політичний біженець у Німеччині),
- Алма Шалабаєва (дружина казахстанського дисидента Мухтара Аблязова, політичного біженця в Італії),
- Зінаїда Мухортова (казахстанська юристка, що займається правами людини і антикорупційною діяльністю),
- Ігор Вінявський (колишній головний редактор казахстанської газети «Взгляд», дисидент, нині мешкає у Польщі),
- Муратбек Кетебаєв (член політичної опозиції, один з відомих політичних коментаторів, біженець, нині мешкає у Польщі),

- Володимир Козлов (лідер казахстанського опозиційного руху, ув'язнений, в очікуванні процесу на підставі сфабрикованих звинувачень),
- Алія Турусбекова (дружина ув'язненого казахстанського опозиційного лідера Володимира Козлова),
- Томаш Маковський (депутат парламенту, Польща),
- Войцех Монджицькі (юрист, експерт з питань політичного притулку та екстрадиції),
- Павло Забелін (російський політичний біженець в США),
- Віра Савченко (сестра української політичної ув'язненої в Росії – Надії Савченко),
- Єгор Соболев (депутат українського парламенту, голова комітету Верховної Ради з питань протидії корупції),
- Гаррі Каспаров (лідер російської опозиції),
- Павло Зачек (співзасновник і перший директор чеського Інституту досліджень тоталітарних режимів у Празі),
- Радослав Петерман (Люстраційне бюро, Інститут національної пам'яті),
- Марк Фейгін (російський юрист, захисник у відомих процесах, в тому числі у справі Надії Савченко),
- Надія Атаєва (узбекистанська біженка, нині перебуває у Франції, керівник Асоціації «Права людини в Центральній Азії»),
- Руслана Лижичко (українська співачка і активістка),
- Представники неурядової організації «Євромайдан SOS» з України: Марія Томак, Аліса Новічкова, Соломія Бобровська та інші;
- Андрій Ілларіонов (представник інституту Sato і колишній радник російського президента Володимира Путіна, зараз – активний критик політики Путіна),
- Віталій Купрій (депутат Верховної Ради України),
- Олександра Дрік (представник Громадської люстраційного комітету, української неурядової організації).